

Nummer 7-8 2023

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Svensk ekonomi krymper

**Svenskars konsumtion
genererar mest utsläpp
via import**

SCB

Innehåll

Månadsöversikt juni 2023	3
Läget i ekonomin	4
Svensk ekonomi krymper	4
Fördjupning	8
Svenskars konsumtion genererar mest utsläpp via import.....	8
Internationell utblick	15
Dämpad konsumtion i spåren av hög inflation.....	15
Indikatorer för Sverige, EU och USA	16

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt juni 2023

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	-1,4	-3,6	⊖	⊖
Näringsliv				
Näringslivets produktion	-1,6	-3,4	⊖	⊖
Industrins produktion	-5,5	-2,8	⊖	⊖
Industrins ordergång	-7,1	0,3	⊖	⊕
Tjänsteproduktion	-0,2	-2,2	●	⊖
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	-0,1	-1,7	●	⊖
Detaljhandelns försäljning	-0,3	-4,4	⊖	⊖
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	-0,1	-2,7	●	⊖
Varuimport ³⁾	0,2	-2,4	●	⊖
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,9	6,4	⊕	⊕
Producentpriser	1,5	-3,1	⊕	⊖
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,1	0,6	●	⊕
Arbetslöshetstalet ⁵⁾	0,0	0,6	●	⊖
Arbetade timmar ⁶⁾	0,0	-0,2	●	●

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Svensk ekonomi krymper

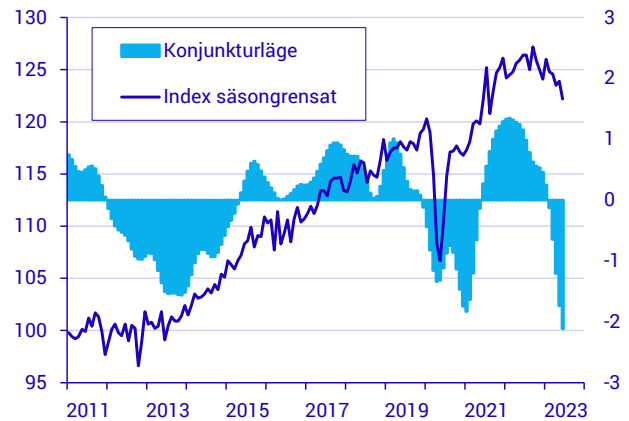
Hushållen är fortsatt pressade efter ett och ett halvt år med kraftiga prisökningar, vilket påverkat konsumtionen som är fortsatt svag. Både BNP-indikatorn och SCB:s konjunkturklocka visade på svagare ekonomisk aktivitet i juni 2023. Ett resultat av det svagare konjunkturläget är att företagskonkurserna har ökat under det senaste året. Trots detta fortsätter sysselsättningsgraden att stiga.

Aktiviteten i den svenska ekonomin minskar. Med undantag för maj så har tillväxten enligt BNP-indikatorn på månadsbasis varit negativ sedan i januari i år. I juni föll indikatorn med 1,4 procent säsongsrensats och jämfört med maj. Det var främst varuexporten som tyngde nedåt. Produktionen är tillbaka på nivån från hösten 2021 och tillväxten under första kvartalet förklaras av ett starkt januari.

”I juni föll BNP-indikatorn med 1,4 procent där varuexporten tyngde nedåt”

BNP-indikatorn visar negativ tillväxt

Månadsvisa BNP-indikatorn. Konjunkturläge=den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000 (höger axel), Index 2011=100, säsongsrensats (vänster axel)

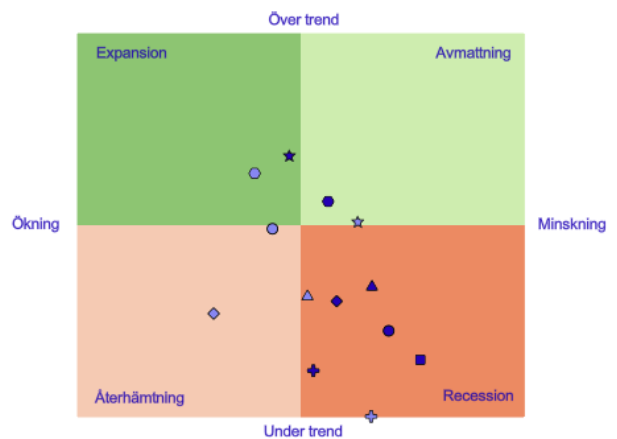
Källa: Nationalräkenskaperna och konjunkturklockan (SCB)

Konjunkturklockan visar recession

Konjunkturklockan visar på fortsatt svagt konjunkturläge. Tonvikt ligger på recessionsfasen där 7 av 13 indikatorer befinner sig. Läget är i stort oförändrat från i maj med 9 indikatorer under trend.

Sju av tretton indikatorer i recessionsfasen i juni 2023

Aktuell månad: Juni 2023

- A1 – BNP-indikator månad
- B1 – Näringslivets produktion
- ⊕ C1 – Hushållens konsumtion
- D1 – Nyregistrerade personbilar
- ▲ E1 – Varuexport
- ★ F1 – Sysselsättning
- ◆ G1 – Näringslivets efterfrågan
- A2 – BNP kvartal
- B2 – Industrins ordergång
- ⊕ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
- D2 – Nyregistrerade lastbilar
- ▲ E2 – Varuimport
- ★ F2 – Arbetade timmar
- ◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#)

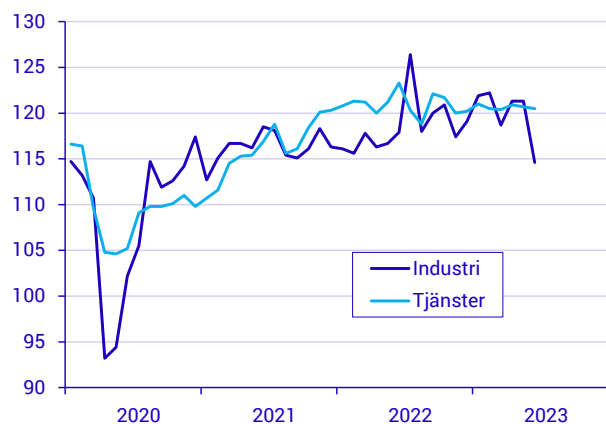
I [visualiseringsverkyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

Industrin bromsar in

Industriproduktionen, i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal, föll i juni till den lägsta nivån sedan januari 2021. Nedgången var bred och trävaruindustrin var den enda branschen med tillväxt i juni. Maskindustrin faller tungt. Produktionen i stål- och metallverken är samtidigt den lägsta på tre år. Motorfordonsindustrin samt kemi- och läkemedel har små rörelser och går snarare sidledes.

Industriproduktionen föll i juni

Produktionsvärdeindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Inte ser det bättre ut framåt då industrins ordergång minskade i juni efter en uppgång i maj. Exportmarknaden minskade men ligger fortsatt på en historiskt hög nivå. Hemmamarknaden har varit svag sedan 2021 och visade en liten nedgång i juni.

"Produktionen i stål- och metallverken den lägsta på tre år"

Produktionen i tjänstebranscherna har däremot legat i stort sett still under 2023. Handeln fortsätter att tynga medan hotell- och restaurang har växt sedan förra sommaren.

Tillväxten i bostadslån har minskat kraftigt

Samtidigt som Riksbanken i rasande fart höjt styrräntan sedan i maj i fjol har tillväxttakten i hushållens lånestock fallit dramatiskt.

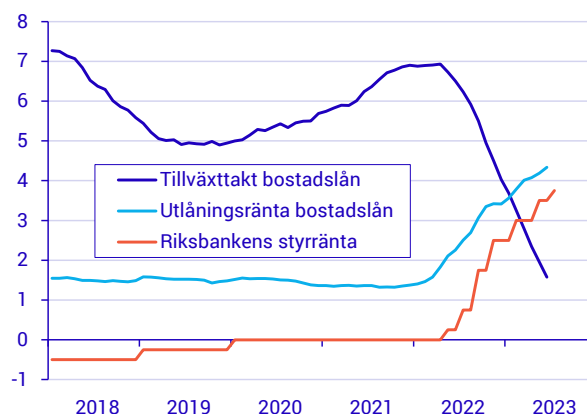
Bostadslånestocken växer fortsatt, men med måttliga 1,6 procent i årstakt i juni 2023 att jämföra med 6,5 procent i juni i fjol.

"Tillväxttakten i hushållens lånestock har fallit dramatiskt"

En förklaring till att bostadsmarknaden svalnat är de högre levnadskostnaderna som den höga inflationen och ränteökningarna medfört. I samband med att Riksbanken började höja räntan våren 2022 sjönk bostadspriserna. Kombinationen stigande räntor och sjunkande priser fick även antalet hus- och lägenhetsaffärer att minska. Att färre bostadstransaktioner genomförs påverkar också lånetillväxten nedåt. Utöver nytagna lån påverkar amorteringarna tillväxten.

Hushållens bolån växer svagt

Hushållens bostadslån i MFI, årlig tillväxttakt samt genomsnittlig bolåneränta för nya avtal och Riksbankens styrränta, procent

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB) och Riksbanken

Buffertsparandet faller

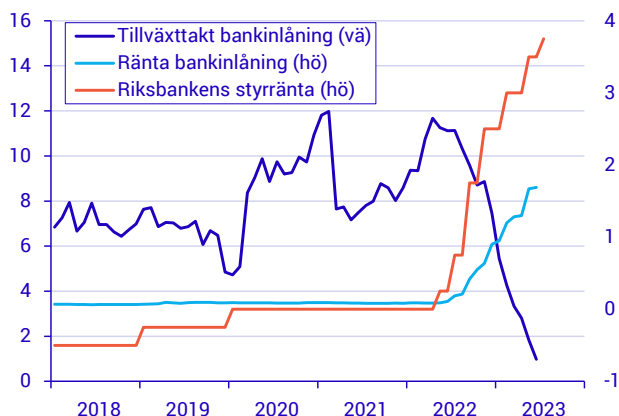
Även inlåningsräntan på bankkonton har ökat när Riksbanken höjt styrräntan. En högre ränta ger incitament att spara mer, men hushållen har istället sparat allt mindre på bank.

Under åren 2018–2022 växte hushållens sparande på bankinlåning med runt 8 procent årligen. Tillväxttakten under juni 2023 var måttliga 1,0 procent i årstakt. Detta trots att räntan har ökat betydligt, från 0,11 procent till 1,69 procent på ett år. På konton med bindningstid eller begränsat antal fria uttag var räntan 2,62 procent i juni 2023.

Samtidigt har inlåningsstocken i princip legat still under det senaste året. I juni 2023 uppgick hushållens banksättningar till 2 655 miljarder kronor, vilket var en ökning med blygsamma 26 miljarder kronor på ett år. En förklaring till det låga nysparandet är de ökade utgifterna för mat, boende och allt annat som ökat kraftigt.

Högre ränta, ändå faller banksparandet

Hushållens bankinlåning, tillväxttakt samt genomsnittlig ränta nya avtal, Riksbankens styrränta, procent

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB) och Riksbanken

Konsumentpriserna kvar på hög nivå

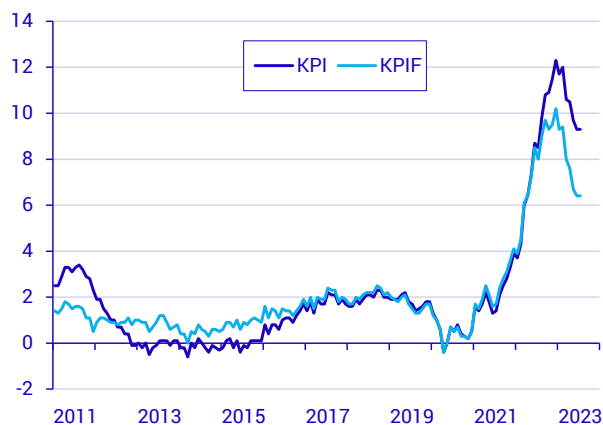
Producentprisökningarna som på årsbasis i juni i fjol låg på 25,6 procent har fallit tillbaka under våren. Producentpriserna var i juni 2023 till och med lägre än i juni i fjol.

För konsumentpriserna är läget ett annat. Efter ett och ett halvt år med ovanligt höga prisökningar i konsumentled såg vi toppnoteringen i årsförändringen av KPI i december i fjol. Sedan dess har prisökningarna mattats av, men befinner sig på fortsatt historiskt hög nivå. Sammantaget har den generella prisökningen för konsumenter varit 15 procent sett över 18-månadersperioden december 2021 till juni 2023.

Juli visade dock inte på någon ytterligare nedgång i inflationstakten. KPI låg kvar på samma höga nivå som i juni, 9,3 procent.

Fortsatt höga prisökningar för konsumenterna

Inflationstakten, förändring jämfört med motsvarande månad föregående år, procent

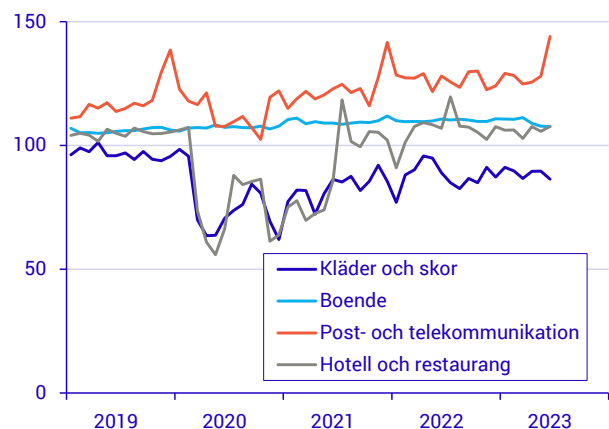
Källa: Konsumentprisindex (SCB)

Fortsatt svag detaljhandel

De kraftiga konsumentprisökningarna under 2022 och första halvan av 2023 har slagit hårt mot både dagligvaru- och sällanköpsvaruhandeln som båda minskade i juni.

Fortsatt svag hushållskonsumtion

Hushållens konsumtion, volym, index 2015=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Hushållens konsumtionsindikator (SCB)

Trenden för hushållskonsumtionen har varit svagt negativ sedan mars i fjol och utvecklingen fortsatte även i juni då konsumtionen sjönk marginellt jämfört med maj. Post- och telekommunikation var dock en konsumtionspost som ökade mycket i juni. På grund av att hushållen endast lägger tre procent

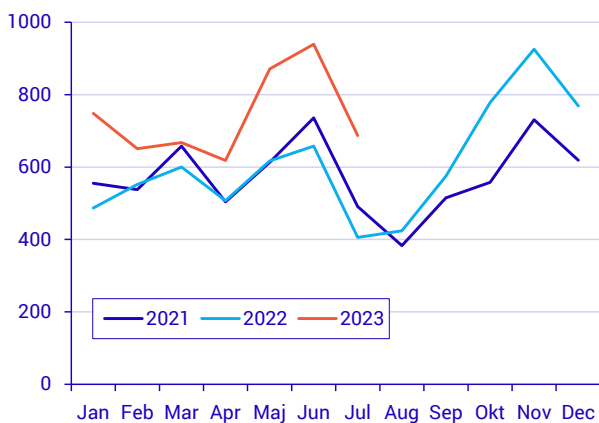
av sin konsumtion på dessa tjänster påverkades inte den totala konsumtionen i någon större omfattning. Större effekt får istället förändringar i boendekonsumtionen som är den post hushållen lägger störst andel på, ungefär en fjärdedel. I juni sjönk denna svagt jämfört med maj.

Konkurserna på fortsatt hög nivå

Antalet företagskonkurser är på fortsatt hög nivå. Sedan augusti i fjol har antalet legat över motsvarande månad jämfört med ett år tidigare. I juni 2023 ansökte 939 företag om konkurs. Det var en uppgång med 43 procent sedan juni 2022. För juli var motsvarande ökning 69 procent.

Antalet företagskonkurser har ökat senaste året

Företagskonkurser beslutade vid domstol eller förhandling om offentligt ackord. Antal

Källa: Konkurser och offentliga ackord (SCB)

Sysselsättningsgraden fortsätter att öka

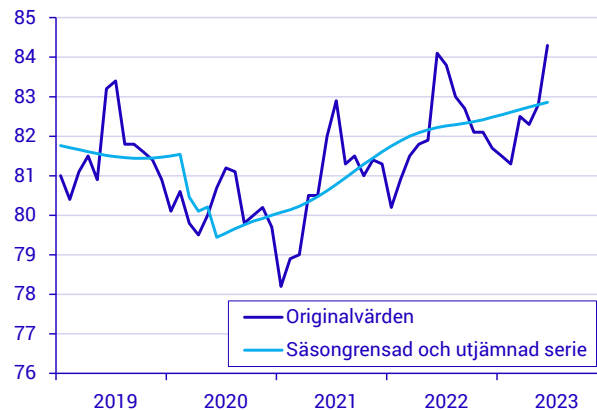
Trots försvagat konjunkturläge så har arbetsmarknaden ännu inte försvagats. Fler och fler ger sig in på arbetsmarknaden, några som arbetssökande, andra till jobb.

Sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta i befolkningen, fortsatte att öka under 2023. I juni var 82,9 procent i åldern 20–64 år sysselsatta enligt säsongsrensade och utjämnade data. Säsongsnormalt ökar sysselsättningsgraden under sommaren då många studenter sommarjobbar.

”En förklaring till att sysselsättningen ökar utan att arbetslösheten faller är att allt fler befinner sig i arbetskraften”

Sysselsättningsgraden fortsätter att öka

Andel sysselsatta av befolkningen, 20–64 år, originaldata samt säsongsrensad och utjämnad serie, procent

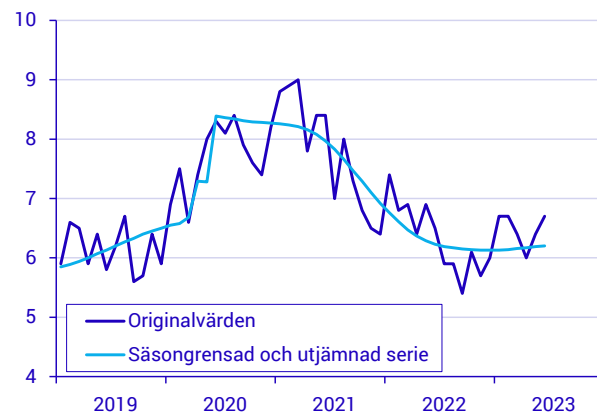

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

Samtidigt som fler än tidigare är sysselsatta har inte andelen som är arbetslösa fallit utan legat i stort sett still runt 6 procent sedan juni i fjol.

Andelen arbetslösa minskar inte längre

Andel arbetslösa av arbetskraften, 20–64 år (Inkl heltidsstuderande som sökt arbete), originaldata samt säsongsrensad och utjämnad serie, procent

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

En förklaring till att sysselsättningen ökar utan att arbetslösheten faller är att allt fler befinner sig i arbetskraften. Arbetskraftsdeltagandet, de som är tillgängliga för eller har ett arbete, är rekordhög och de senaste månadernas säsongsrensade och utjämnade tidsserie visar på en ökningstakt motsvarande runt en procentenhet per år.

Kontaktperson: **Caroline Ahlstrand 010-479 43 33**

Fördjupning

Svenskars konsumtion genererar mest utsläpp via import

Av det som konsumeras i Sverige står importerade produkter för en större del av växthusgasutsläppen än vad svenskproducerade varor gör. Utsläppen från både import och inhemsk produktion har dock minskat sedan 2008. Allra mest har utsläppen från importen minskat.

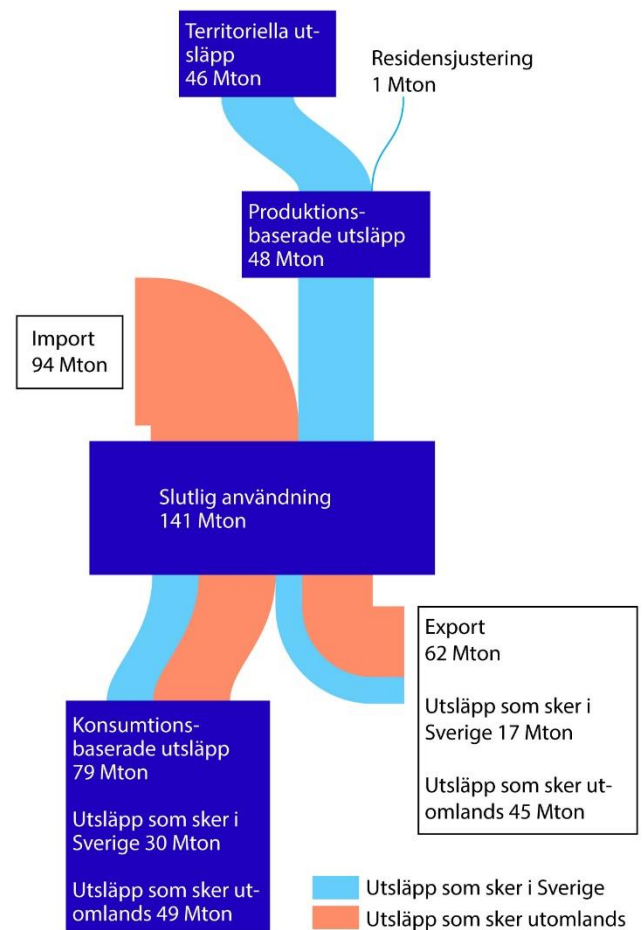
Sveriges officiella statistik om växthusgasutsläpp från konsumtion ger den mest kompletta bilden över hur den svenska ekonomin påverkar vårt klimat. Statistiken kopplar utsläpp till posterna i försörjningsbalansen och följer växthusgasutsläpp genom hela värdekedjan för alla produkter som Sverige konsumerar eller investerar i samt de produkter som Sverige exporterar. Räknat från ett

annat håll är det summan av alla växthusgasutsläpp från näringsliv, offentlig sektor och hushåll i Sverige samt från de produkter som Sverige importerar.

Utsläpp från import högre än de som sker i Sverige

Bilden nedan visar balansräkningen för Sveriges ekonomi i termer av växthusgasutsläpp för 2020. Växthusgasutsläpp kan mätas utifrån tre olika perspektiv – konsumtionsbaserade, territoriella samt produktionsbaserade utsläpp (för mer information om dessa mått se faktarutan nedan).

Balansräkning mellan produktion och konsumtion för växthusgasutsläpp från Sveriges ekonomi, 2020

Källor: Miljöräkenskaper (SCB) och Naturvårdsverket

Utsläppen från svenskt territorium, det vill säga de territoriella utsläppen, uppgick år 2020 till 46 megaton (Mton) koldioxidekvivalenter. Detta mått används för alla länders officiella rapportering till FN:s klimatkonvention.

Koldioxidekvivalenter

Koldioxidekvivalenter är ett mått på utsläpp av växthusgaser som tar hänsyn till att olika sådana gaser har olika förmåga att bidra till växthuseffekten och global uppvärmning. När man uttrycker utsläppen av en viss växthusgas i koldioxidekvivalenter anger man hur mycket koldioxid som skulle behöva släppas ut för att ge samma verkan på klimatet.

Räknat per utsläppt ton bidrar exempelvis metan 28 gånger mer till växthuseffekten än koldioxid. Ett metanutsläpp på 1 ton motsvarar därför 28 ton koldioxidekvivalenter.

För att beräkna utsläpp från Sveriges ekonomi, så kallade produktionsbaserade utsläpp, appliceras en residensjustering av det territoriella utsläppsmåttet. År 2020 uppgick den till 1 Mton koldioxidekvivalenter. Här ingår samtliga utsläpp från svenska företag verksamma utanför svenskt territorium minus växthusgasutsläpp genererade av utländska företag verksamma inom svenskt territorium. År 2020 uppgick produktionsutsläppen till 48 Mton koldioxidekvivalenter (avrundat).

Till vänster i bilden visas också summan av utsläpp från produkter som Sverige importerade – både som insatsvara till produktion och för direktkonsumtion. År 2020 var utsläppen från importen nästan dubbelt så stor som de produktionsbaserade utsläppen.

Konsumtionen står för en stor del av utsläppen

Till höger i bilden visas växthusgasutsläpp från användningssidan i ekonomin. Den visar att de konsumtionsbaserade utsläppen uppgick till 79 Mton år 2020. Detta mått är viktigt då den anger summan av växthusgasutsläpp till följd av investeringsbeslut, offentliga utgifter och hushållens konsumtion i Sverige.

Måttet kan även benämnas utsläpp från inhemsk slutlig användning och är det som Naturvårdsverket använder som indikator för att följa upp det svenska miljömålssystemets generationsmål och även Sveriges miljömål om begränsad klimatpåverkan.

Utsläpp från Sveriges exportprodukter uppgick till 62 Mton. Exporten är en del i balansräkningen för växthusgasutsläpp, men används inte idag vid uppföljningen av Sveriges klimatmål.

Sverige använder tre kompletterande mått för växthusgasutsläpp

Territoriella växthusgasutsläpp: Detta omfattar alla växthusgasutsläpp som uppstår på svenskt territorium. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för att ta fram denna statistik. Det är också denna statistik som används i rapporteringen och målformuleringen inom FN:s ramkonvention om klimatförändringar och för svenska klimatmål.

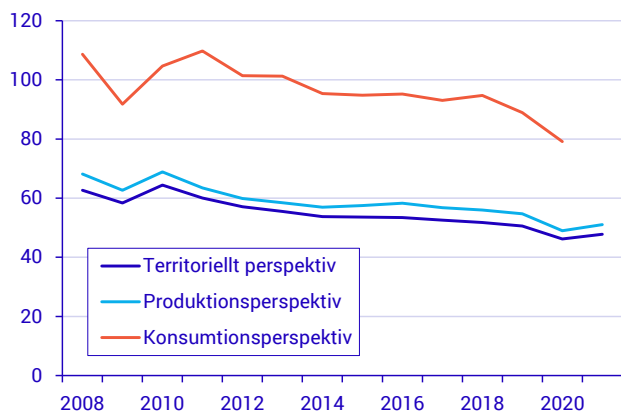
Växthusgasutsläpp med produktionsperspektiv: Detta omfattar alla växthusgasutsläpp som kommer direkt från svenska ekonomiska aktörer – näringsliv, offentlig förvaltning och hushåll. Gränsdragningen är samma som används inom nationalräkenskaperna för att mäta Sveriges BNP. För att komma från territoriella utsläpp till produktionsutsläpp dras växthusgasutsläpp genererade av utländska företag verksamma inom svenskt territorium bort (t.ex. utsläpp från utländska åkeriföretag som kör på svenska vägar) och växthusgasutsläpp från svenska företag utanför svenskt territorium läggs till (t.ex. internationella transporter utförda av svenska företag). Detta tas fram inom FN:s System for Environmental Economic Accounting (SEEA) och förordningen om europeiska miljöräkenskaper (nr 691/2011).

Växthusgasutsläpp med konsumtionsperspektiv: Detta omfattar växthusgasutsläpp som uppstår till följd av svenska ekonomiska aktörers konsumtion och investeringar. För att komma från växthusgasutsläpp med produktionsperspektiv till konsumtionsperspektiv lägger man till växthusgasutsläpp från produkter som importeras till Sverige och drar bort utsläpp från produkter som exporteras från Sverige.

Sveriges utsläpp av växthusgaser är utifrån ett territoriellt perspektiv något lägre än produktionsperspektivet eftersom det senare inbegriper utsläpp till följd av internationella transporter. Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser är i sin tur högre än produktionsutsläppen på grund av utsläppen från produkter som importeras för att tillgodose Sveriges inhemska konsumtion.

Statistik för växthusgasutsläpp ur ett produktions- respektive territoriellt perspektiv finns publicerat för 2021, och även preliminärt för 2022. Den preliminära statistiken visar att de produktionsbaserade utsläppen 2022 var 9 procent lägre än 2019. Växthusgasutsläpp ur ett konsumtionsperspektiv, som denna artikel fokuserar på, finns publicerad till och med 2020. Statistik för 2021 publiceras den 28 september 2023.

Konsumtionsbaserade utsläpp högre än produktionsbaserade Växthusgasutsläpp. Megaton koldioxidekvivalenter

Källor: Miljöräkenskaper (SCB) och Naturvårdsverket

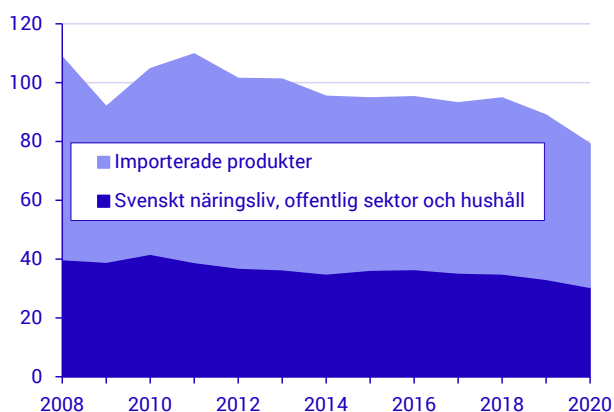
Utsläppen från inhemsk slutlig användning har minskat sedan 2008

Växthusgasutsläpp kopplat till inhemsk slutlig användning kan, precis som i försörjningsbalansen för Sveriges ekonomi, beräknas utifrån två olika perspektiv. Det första perspektivet tar hänsyn till utsläpp som uppstår för inhemskt producerade produkter respektive för importerade produkter för att bemöta den svenska inhemska slutliga användningen.

Diagrammet nedan visar att den svenska ekonomins direkta växthusgasutsläpp från näringsliv, offentlig sektor och hushåll samt importerade produkter minskade med 30 respektive 27 procent mellan 2008 och 2020.

Växthusgasutsläpp från inhemsk slutlig användning

Uppdelning mellan svenskt näringsliv, offentlig sektor och hushåll samt import. Megaton koldioxidekvivalenter

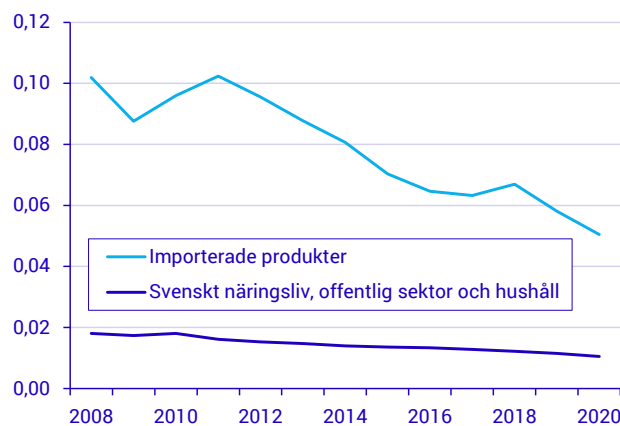

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Importen generar mer växthusgasutsläpp per krona

I diagrammet nedan visas också växthusgasintensiteten, mätt som växthusgasutsläpp per krona. Detta mått är mycket högre för importen än för de inhemska utsläppen, även om båda har minskat mellan 2008 och 2020.

Växthusgasintensiteten högre för importerade produkter Kg koldioxidekvivalenter per SEK

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

En bidragande faktor till att den svenska produktionen har en så mycket lägre utsläppsintensitet än importen är skillnader i typen av varor och tjänster som importeras respektive produceras i Sverige. År 2020 var över 70 procent av de varor och tjänster som importerades till Sverige produkter från jordbruk, fiske, gruvnäring eller tillverkningsindustrin. Samma år uppstod bara 14 procent av förädlingsvärdet, det vill säga produktionen, i den svenska ekonomin från dessa branscher.

En annan faktor som kan förklara den lägre utsläppsintensiteten är att fossila bränslen används i mycket liten utsträckning för el- och värmeproduktion och inom industrin i Sverige, i kontrast till de flesta andra länder.

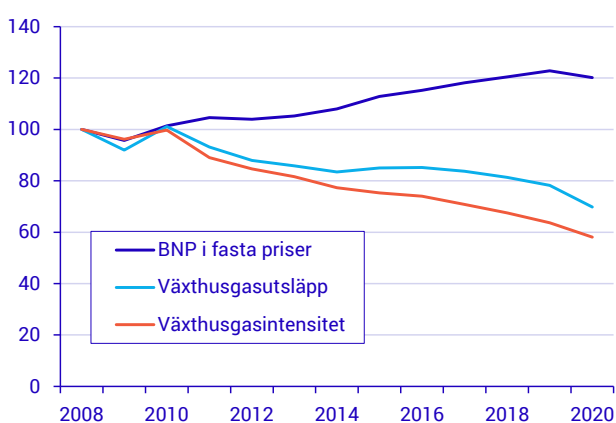
Växthusgasintensitet

Begreppet "växthusgasintensitet" räknas som utsläpp av växthusgas per monetär enhet. I denna analys är det ett sätt att mäta och jämföra klimateffektivitet (ju lägre desto bättre), det vill säga hur mycket utsläpp (onytta) som uppstår från en viss mängd nytta (mätt i monetära termer).

Diagrammen nedan visar att svensk produktion och import ökade med över 20 procent mellan 2008 och 2020. Samtidigt minskade växthusgasutsläppen i absoluta tal och intensitet under samma period. Det betyder att trots att både den inhemska produktionen och importen ökade så var klimatpåverkan lägre 2020 än 2008.

Ökad produktion men lägre klimatpåverkan

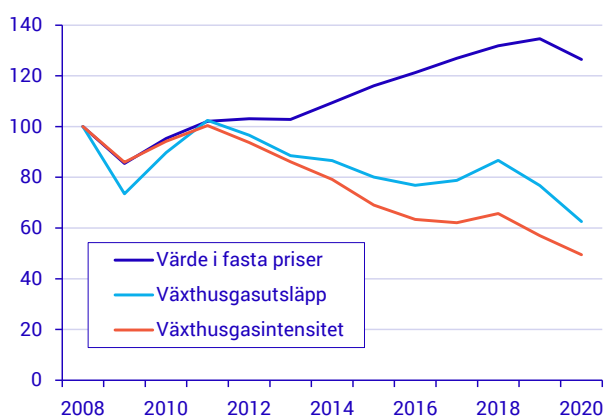
Svensk BNP (produktion i näringslivet och offentlig sektor i fasta priser). Växthusgasutsläpp samt växthusgasintensitet i näringslivet, offentlig sektor och hushåll. Index 2008=100

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Utsläppen från importen har minskat

Sveriges import (fasta priser), växthusgasutsläpp och växthusgasintensitet för importerade produkter. Index 2008=100

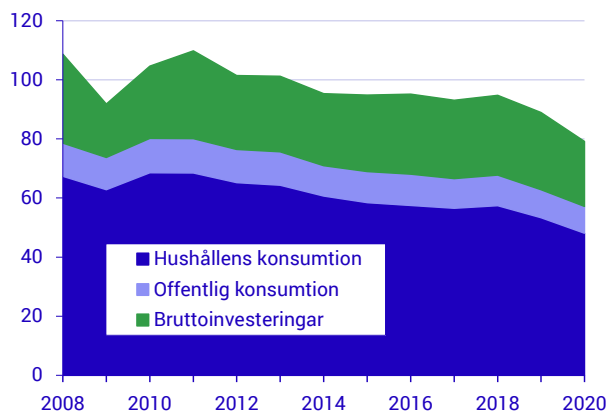
Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Minskat klimatavtryck från konsumtion och investeringar

Med det andra perspektivet på inhemska slutlig användning redovisas de stora ingående posterna för hushållens konsumtion, offentlig konsumtion och bruttoinvesteringar.

Hushållskonsumtion står för största delen av utsläppen

Växthusgasutsläpp för inhemska slutlig användning i den svenska ekonomin: hushållens konsumtion, offentlig konsumtion och investeringar. Megaton koldioxidekvivalenter

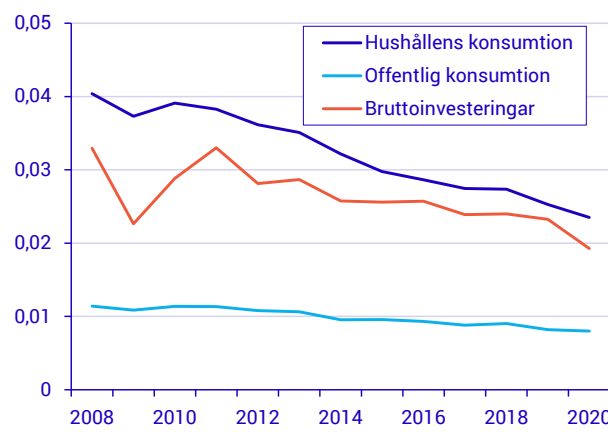

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Växthusgasutsläpp beräknat utifrån detta perspektiv visar att växthusgasutsläppen minskade med 27 procent mellan 2008 och 2020 trots att den inhemska slutliga användningen ökade under samma tidsperiod. Med andra ord, ett lägre växthusgasutsläpp för varje använd krona.

Den offentliga konsumtionen har lägst utsläpp per krona

Växthusgasintensitet för inhemska slutlig användning i den svenska ekonomin: hushållens konsumtion, offentlig konsumtion och investeringar. Kg koldioxidekvivalenter per SEK

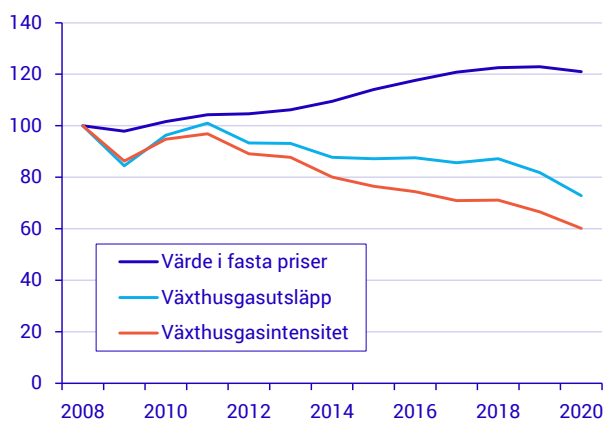

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Det har tidigare beräknats i "SOU 2022:15, Sveriges globala klimatavtryck" att om Sverige uppnår de nationella klimatmålen, och det implementeras en global klimatomställning vilket leder till omfattande beteendeförändringar, skulle utsläpp från Sveriges inhemska slutliga användning kunna minskas med cirka 85 procent från 2020 års nivå.

Ibland uppstår det i den klimatpolitiska debatten en diskussion om att utsläppsminskningen i Sverige uppnås tack vare en outsourcing av utsläpp via ökad import. Dessa beräkningar visar att det är en felaktig slutsats. Inhemsk slutlig användning har ökat sedan 2008 samtidigt som utsläppen har minskat, utsläpp från importerade produkter inräknade.

Minskade utsläpp trots att konsumtion och investeringar ökat
Inhemsk slutlig användning (fasta priser). Växthusgasutsläpp och växthusgasintensitet för inhemsk slutlig användning. Index 2008=100

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Minskade växthusgasutsläpp under pandemin

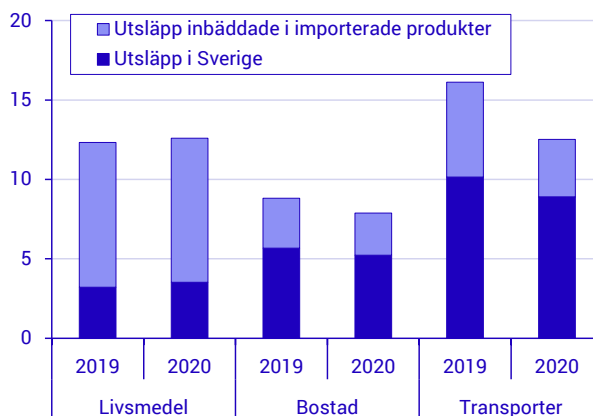
I början av 2020 när coronapandemin drabbade Sverige föll BNP-tillväxten kraftigt. Knappt ett år senare var nedgången återhämtad. Samtidigt minskade utsläppen från inhemsk slutlig användning med 11 procent år 2020 jämfört med 2019. Samhällsåtgärder som infördes i spåren av coronapandemin bidrog till denna minskning. Samtidigt var det flera andra faktorer som låg bakom enligt vår analys.

”Utsläppen från flygresor minskade med 75 procent 2020 när i stort sett all flygtransport upphörde”

Mellan 2019 och 2020 minskade hushållens konsumtionsutgifter med 2 procent i fasta priser. Under samma period minskade utsläppen kopplade till hushållens konsumtion med 10 procent.

Utsläppen från transporter sjönk kraftigt 2020

Växthusgasutsläpp från svenska hushållens konsumtion av livsmedel, bostad samt transporter för 2019 och 2020. Megaton koldioxidekvivalenter

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Utsläppsminskningen var störst inom transporter och fordon. Allra störst var nedgången för flygresor där utsläppen minskade med 75 procent när i stort sett all flygtransport upphörde. Utsläppen minskade också för personbilstransporter. Denna minskning uppstod delvis på grund av minskad bilkörning under pandemin.

En stor andel uppstod också på grund av att importen av råolja och oljeprodukter från Ryssland (med höga utsläpp i leveranskedjan) minskade med 80 procent från 2019 till 2020. Denna minskning har till stor del ersatts med import från Norge med mycket lägre utsläpp i leveranskedjan. Förändringen i importstrukturen tros vara kopplad till företagsekonomiska beslut i spåren av striktare krav på svavelhalt i fartygsbränslen, och inte till coronapandemin, geo- eller klimatpolitiska beslut.

Både ökade utgifter och utsläpp från livsmedelskonsumtionen under 2020

År 2020 ökade hushållens utgifter för livsmedel med 4 procent, och tillhörande utsläpp med 2 procent jämfört med 2019. I reala termer, det vill säga justerat för prisförändringar, spenderade de svenska hushållen mer pengar på bland annat kött, frukt och grönsaker. Även utgifterna för alkoholhaltiga drycker ökade. Svenskars utsläpp från konsumtion av dessa livsmedel och drycker ökade också under samma period. Det är troligt att de kraftigt minskade restaurangbesöken under coronapandemin ledde till en förflyttning av utgifter och utsläpp från

restaurangbesök till livsmedel när hushållen lagade mer mat hemma.

Minskade utsläpp från el- och fjärrvärmekonsumtion

Växthusgasutsläpp från hushållens utgifter för bostad, elektricitet och uppvärmning minskade med 11 procent mellan 2019 och 2020. Över 60 procent av denna minskning förklaras av minskade utsläpp från el- och fjärrvärmekonsumtion. Dels minskade produktionen av fjärrvärme på grund av mildare väder 2020. Minskningen uppstod också i samband med en minskad andel fossila bränslen i fjärrvärme- och elproduktionen på grund av ändrade skattesatser.

Därför är det mindre troligt att minskningen av växthusgasutsläpp från boenderelaterad konsumtion under 2020 drevs av pandemirelaterade åtgärder i samhället.

Minskade utsläpp kopplade till bygginvesteringar

Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp kopplade till fasta bruttoinvesteringar minskade med 7 procent mellan 2019 och 2020. Av denna minskning uppstod nästan två tredjedelar från investeringarna i byggnader och anläggningar. Utsläppen minskade trots att investeringarna i byggnader och anläggningar visade på en svag ökning med knappt 1 procent mellan 2019 och 2020.

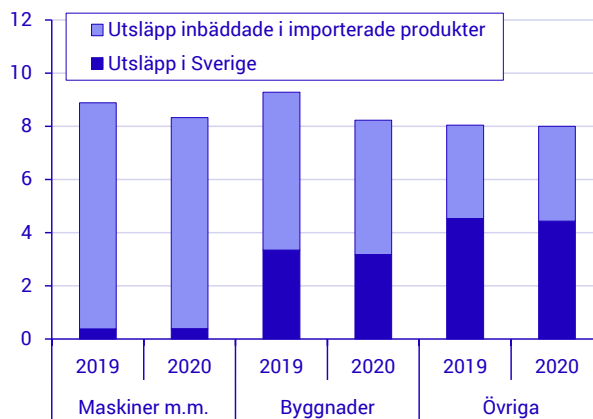
”Nästan två tredjedelar av utsläppsminskningen från fasta bruttoinvesteringar kom från investeringar i byggnader och anläggningar”

En möjlig drivande faktor bakom utsläppsminskningen kan vara den ändrade importstrukturen för råolja och oljeprodukter. Det förklaras av att det finns ett stort drivmedelsbehov i byggnaders hela värdekedja, både för transport av byggmaterial och för arbetsmaskiner på byggarbetsplatser. Inom maskiner och övriga tillverkade produkter uppstod den största

utsläppsminskningen inom vägfordon och övriga transportmedel.

Utsläppen från bygginvesteringar minskade 2020

Växthusgasutsläpp från svenska fasta bruttoinvesteringar för 2019 och 2020. Megaton koldioxidekvivalenter

Källa: Miljöräkenskaper (SCB)

Pandemirestriktioner minskade utsläppen från offentlig sektor

Växthusgasutsläpp från offentlig konsumtion minskade med 4 procent mellan 2019 och 2020. Utsläppen minskade inom såväl offentlig förvaltning som utbildning, kultur samt nöje och fritid. Däremot ökade utsläppen från sjukvård och kemikalie- och läkemedelsproduktion. Det är mycket sannolikt att alla dessa effekter var drivna av samhällliga åtgärder för att hantera coronapandemin.

Källa och metod för den officiella statistiken om växthusgasutsläpp från konsumtion

SCB:s miljöräkenskaper producerar Sveriges officiella statistik om växthusgasutsläpp från konsumtion med metoden miljöexpanderad input-output analys (engelska – environmentally extended input-output analysis, EEIO). Ekonomiska datakällor för metoden standardiseras enligt FN:s nationalräkenskapsmanual (FN et al. 2009) och miljömässiga inputdata standardiseras enligt FN:s miljöräkenskapsmanual (FN et al. 2009). Metoden beskrivs i FN:s manual om tillämpningar av miljöräkenskaper.

Indata till SCB:s modell för växthusgasutsläpp från konsumtion utgörs av:

- SCB:s databaser om utrikeshandel med varor respektive tjänster
- SCB:s nationalräkenskapers databaser om tillförsel och produktion i Sveriges ekonomi
- SCB:s miljöräkenskapers lufträkenskaper om växthusgasutsläpp från Sveriges ekonomi (med produktionsperspektivet)
- EXIOBASE global multiregional input-output dataset

Med metod och indata ovan kan man spåra växthusgasutsläpp från hela värdekedjan för alla produkter som ingår i Sveriges totala slutliga användning.

Läs mer

[Naturvårdsverkets vägledning för att beräkna klimatpåverkan](#)

[Environmental pressures from Swedish consumption - a hybrid multi-regional input-output approach](#)

[Producing environmental accounts with environmentally extended input output analysis](#)

[Nya metoder och miljöindikatorer för att stödja policy för hållbar konsumtion i Sverige](#)

[Sveriges globala klimatavtryck, SOU 2022:15](#)

Kontaktperson: Nils Brown 010-479 40 26

Internationell utblick

Dämpad konsumtion i spåren av hög inflation

Den höga inflationen har dämpat hushållskonsumtionen i flera länder. I Sverige, Danmark och Finland har konsumtionen minskat fyra av fem kvartal. I Tyskland är konsumtionen fortfarande lägre än innan pandemin.

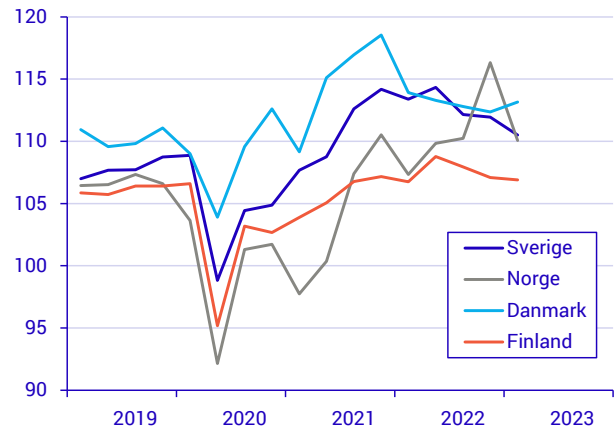
Den höga inflationen i Sverige och Europa har de senaste kvartalen haft en dämpande effekt på hushållens konsumtion. Många varor och tjänster har blivit betydligt dyrare och hushållens stigande levnadskostnader har urholkat köpkraften. Det är framför allt konsumtionen av varor som hushållen dragit in på medan tjänstekonsumtionen inte visat samma nedgång. Det kan antagligen förklaras av att hushållen inte hade möjlighet att konsumera vissa tjänster under coronapandemin till följd av införda restriktioner och att hushållen nu prioriterat denna typ av konsumtion. En jämförelse mellan olika länder visar att det varit en viss skillnad i konsumtionsutvecklingen det senaste året.

Tydliga nedgångar i Sverige och Danmark

I Sverige, Danmark och Finland har konsumtionen minskat under fyra av de fem senaste kvartalen. Mest dämpad har utvecklingen varit i Sverige och Danmark och konsumtionen var första kvartalet i år lägre än nivån för drygt ett år sedan.

I Norge har utvecklingen sett något annorlunda ut. Efter tre kvartal med ökningar minskade konsumtionsvolymen första kvartalet i år och den var i och med det tillbaka till nivån i slutet av 2021.

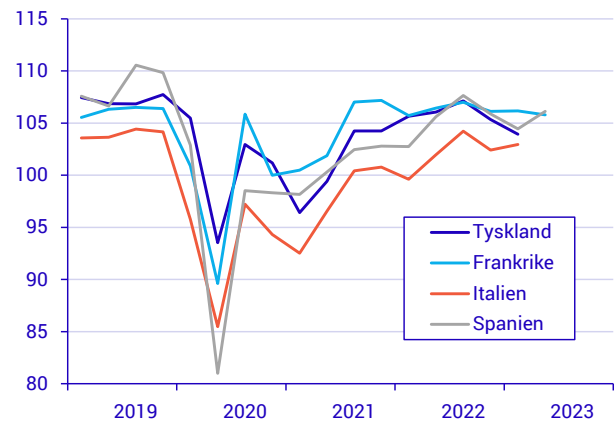
Konsumtionen i Sverige och Finland har minskat tre kvartal i rad
Hushållskonsumtion enligt nationalräkenskaperna. Volymindex 2015=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Eurostat

Tyskland har haft svagast konsumtionsutveckling bland de stora EU-länderna. Där sjönk konsumtionen fjärde kvartalet 2022 och första kvartalet 2023 och innebar att konsumtionen var tillbaka på 2021 års nivå. Även i Spanien, Frankrike och Italien har konsumtionen minskat vissa kvartal. Gemensamt för de största EU-länderna är att återhämtningen sedan coronapandemin har varit trög och det var först under 2022 som konsumtionen var tillbaka på förkrisnivåer.

Konsumtionen lägre än innan pandemin i de största EU-länderna
Hushållskonsumtion enligt nationalräkenskaperna. Volymindex 2015=100, säsongrensade kvartalsvärden

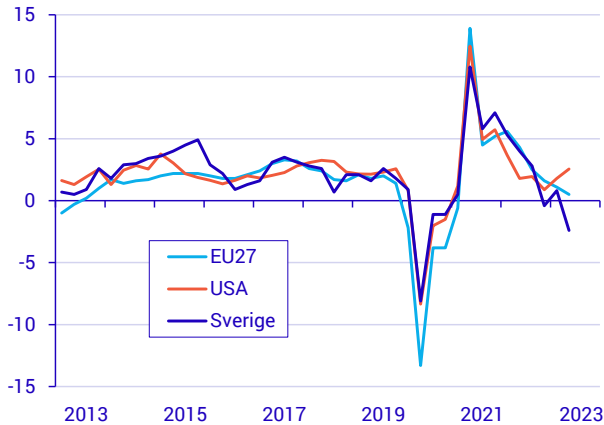
Källa: Eurostat

Kontaktperson: Jenny Lunneborg 010-479 44 42

Indikatorer för Sverige, EU och USA

Svag BNP-tillväxt i Sverige andra kvartalet

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

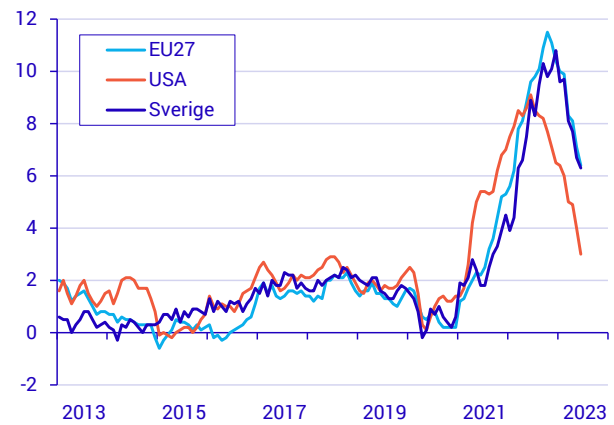

Källa: Eurostat, OECD och SCB

- Enligt BNP-indikatorn minskade Sveriges BNP med 2,4 procent andra kvartalet och jämfört med motsvarande kvartal året innan.
- I både USA och EU var den ekonomiska aktiviteten högre än ett år tidigare.
- I USA tilltog årstillväxten medan den i EU dämpades jämfört med tidigare kvartal.

Inflationstakten fortsatte att falla i juni

HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent

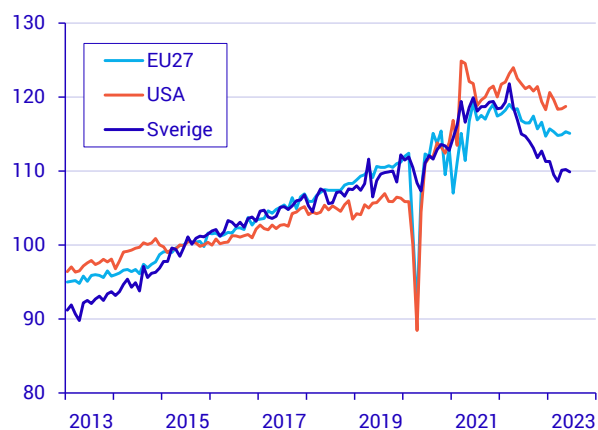

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Inflationen fortsatte att sjunka i juni. Sedan juni i fjol har den amerikanska inflationen sjunkit från 9,1 procent till 3,0 procent.
- I Sverige och EU, som båda ligger något efter USA i inflationscykeln, är inflationen högre.
- Enligt HIKP sjönk inflationstakten i Sverige från 6,7 procent i maj till 6,3 procent i juni.

Detaljhandelsförsäljningen vände ner i Sverige och EU

Detaljhandels försäljning, index 2015=100, säsongrensat

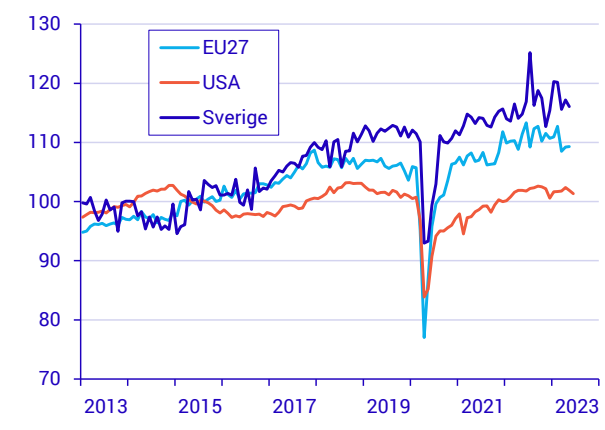

Källa: OECD

- Den svenska detaljhandelsförsäljningen minskade återigen i juni.
- Även i EU vände försäljningen nedåt och detaljhandeln har i stort sett utvecklats sidledes sedan början av året.
- I USA har det varit större svängningar de senaste månaderna men kurvan pekar tydligt nedåt sedan början av 2022.

Minskad industriproduktion i USA och Sverige

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

Källa: OECD

- Industriproduktionen i Sverige föll tillbaka i maj efter en ökning månaden innan.
- Även i USA minskade produktionen något i maj och fortsatte nedåt i juni.
- Efter nedgången i mars har industriproduktionen i EU återhämtat sig något.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - Anders Jildén, Unsplash

Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock

Sidan 8 - Alin

Sidan 15 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2023-A28TI2307_pdf

Ansvarig utgivare: Petra Nilsson

Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)

Caroline Ahlstrand

Monica Andersson

Jenny Lunneborg

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se